

Mensenhandel (niet) op school

Zakjes drugs die in etuis de klas door worden gegeven van een klasgenoot- 'dealer' naar een klasgenoot- 'klant'.

5 Misschien heb je het zelf weleens meegemaakt of zien gebeuren, of heb je weleens gehoord dat dit gebeurt. Uit onderzoek blijkt dat steeds vaker de klasgenoot- 'dealers' niet vrijwillig een handeltje in drugs hebben. Ze zijn slachtoffer van criminele uitbuiting, een vorm van

10 mensenhandel.

Criminele uitbuiting

Criminele uitbuiting is een vorm van mensenhandel en wordt ook wel gedwongen criminaliteit genoemd. Iemand zet een jongere onder druk om strafbare dingen te doen, zoals drugshandel, diefstal of oplichting. Denk aan pakketjes drugs vervoeren of crimineel geld via jouw rekening naar een andere rekening

15 overboeken. Het geld dat een jongere verdient moet hij of zij (grotendeels) afstaan. Iemand gebruikt bedreiging, geweld, chantage of bedrog om een jongere hiertoe te dwingen. Vaak begint het vrijwillig, maar daarna wordt het slachtoffer bijvoorbeeld gechanteerd met videobeelden waarop te zien is dat hij of zij iets strafbaars doet. De personen die deze jongeren lokken om criminele activiteiten te doen, worden ook wel ronselaars genoemd. Zij verdienen daar veel geld mee. Hun slachtoffers lopen een groot risico

20 om opgepakt te worden door de politie, terwijl de echte criminelen zelf vaak buiten beeld blijven. De gevolgen voor jonge slachtoffers zijn vaak groot. Ze worden vervolgd, krijgen straf en een strafblad. Dat kan negatieve gevolgen hebben voor een verdere schoolloopbaan en het vinden van werk. Ook blijven slachtoffers vaak achter met (hoge) schulden.

Dweilen met de kraan open

25 Uit een onderzoek van het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM), waar bijna 280 Nederlandse middelbare scholen en mbo-instellingen aan meewerkten, blijkt dat 55% van de middelbare scholen zich zorgen maakt over criminele uitbuiting op hun school. 1 op de 10 scholen maakt zich zelfs een of meerdere keren per maand concreet zorgen over een leerling.

30 'Wij zijn geschrokken van de omvang van dit probleem,' licht Shamir Ceuleers van het CKM toe. 'Het laat ook zien dat we criminele uitbuiting amper in beeld hebben, terwijl er door het kabinet miljoenen euro's worden ingezet op drugsbestrijding. We kunnen de slachtoffers van criminele uitbuiting helpen, maar zonder een goede aanpak van het probleem blijft het dweilen met de kraan open.'

Een extra zakcentje

35 Een van de jongeren die slachtoffer werd van criminele uitbuiting is Michael (14). Michael chatte in zijn vrije tijd veel in een chatgroep van een online game en via die groep kreeg hij van een onbekende de vraag of hij wat wilde bijverdienen. Omdat hij het thuis niet breed had en dus wel een zakcentje kon gebruiken, ging Michael in op dit verzoek. Hij moest een pakketje van een plek naar een andere plek brengen en via een appje kreeg hij verdere instructies. Michael vroeg nog wat er in het pakketje zat, maar

40 daar kwam geen antwoord op.

De eerste keer verliep zonder problemen. Michael kreeg een bericht, ging naar de aangegeven plek, vond een pakketje en bracht het naar een ander adres. Maar de keer daarna ging het mis. Hij kreeg een bericht over een pakketje tijdens de les Nederlands en reageerde pas na de les. Toen hij uit school kwam, werd

45 hij door drie mannen opgewacht die hem in elkaar sloegen. De volgende keer moest hij direct reageren, was de boodschap. Daarna werd Michael erg nerveus. Hij keek de hele dag op zijn telefoon en kon zich daardoor niet meer concentreren.

Hulp

50 Gelukkig loopt het verhaal van Michael goed af. Zijn mentor valt het namelijk op dat Michael erg afgeleid is in de les en vraagt hem wat er aan de hand is. Michael neemt zijn mentor in vertrouwen en samen gaan ze in gesprek met de wijkagent, waar Michael zijn verhaal kan doen. De politie start daarop een onderzoek en daaruit blijkt dat de mannen die Michael in elkaar sloegen onderdeel zijn van een groot drugsnetwerk. Michael was een van de vele jongeren die werden gebruikt als loopjongen om pakketjes drugs of geld te vervoeren.

55 Niet iedereen die slachtoffer is van criminele uitbuiting durft echter, net zoals Michael, iemand in vertrouwen te nemen. Uit onderzoek blijkt dat slachtoffers het moeilijk vinden om hulp te vragen, want zij zien zichzelf vaak als dader en niet als slachtoffer. Maar, als ze tóch hun verhaal vertellen, kunnen ze bescherming krijgen en kan in veel gevallen worden voorkomen dat ze straf krijgen.

Wees op je hoede

60 Een gewaarschuwd mens telt voor twee, zeggen ze weleens. Dat geldt zeker ook als het gaat om criminele uitbuiting. Er zijn een aantal dingen die je zelf kunt doen, zoals: wees op je hoede als je een aanbod krijgt om snel geld te verdienen. Als iets te mooi klinkt om waar te zijn, is het vaak ook niet waar. Ronselaars zoeken namelijk jongeren die voor hen het vuile werk kunnen opknappen. Zorg daarnaast dat je weet hoe je veilig social media en games gebruikt en dat je weet met wie je daarop praat.

65 En mocht je toch in een situatie zijn beland die niet veilig voelt, schaam je niet maar vraag hulp aan een volwassene die je vertrouwt, zoals je mentor of een andere docent. Je kunt ook anoniem advies vragen aan een hulpverlener via chatmetfier.nl. De hulpverlener luistert naar je, geeft informatie en helpt je als je dit wil. Ook als jij zelf iemand hebt uitgebuit, of je hebt aan uitbuiting meegeholpen, mag je altijd om hulp vragen.

70 En misschien denk je, daar trap ik toch nooit in. Dat kan, maar iemand in je omgeving kan het misschien wel overkomen. Als je dingen opvallen of als je je zorgen maakt om iemand die je kent, vraag dan wat er aan de hand is.

Uit onderzoek blijkt dat slachtoffers van uitbuiting dit eerder vertellen aan een medescholier dan een volwassene. Hoor je dus iets, neem het dan serieus, want jij kunt het verschil maken!

75 Het kan zijn dat een vriend of vriendin in de problemen zit en jou vraagt om dit aan niemand door te vertellen. Toch help je hem of haar het beste door dit te bespreken met een docent of een andere volwassene die je vertrouwt. Je kunt ook voor een ander anoniem advies vragen aan een hulpverlener via chatmetfier.nl.

Bron: Centrum Kinderhandel Mensenhandel (CKM).